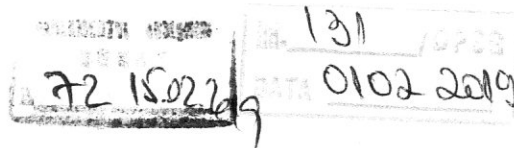

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art. II din Legea nr.231/2018 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991*, inițiată de domnul senator UDMR Császár Károly Zsolt și un grup de parlamentari UDMR, PSD, ALDE, PNL, USR, independenți (**Bp.641/2018**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. II din *Legea nr. 231/2018 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991*, în sensul prorogării termenului de depunere a cererilor de constituire și/sau reconstituire a dreptului de proprietate de la 120 de zile de la data intrării în vigoare a legii, la 1 an.

II. Observații

1. Menționăm că modificarea se subsumează unui domeniu de reglementare mai amplu și cu un istoric bogat, anume cel al reconstituirii dreptului de proprietate privată și de restituire a bunurilor confiscate de către un regim anterior¹. Reamintim faptul că unul dintre dezideratele urmărite prin *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*, a fost acela de a crea un cadru unitar în scopul urgentării și finalizării procesului de restituire, reglementare ce a intervenit inclusiv ca urmare a sugestiilor efectuate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), pe al cărei rol existau numeroase cauze îndreptate împotriva României și care aveau ca obiect încălcarea dreptului de proprietate garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 al *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și al libertăților fundamentale*.

În asentiment cu cele remarcate anterior, considerentul nr. 49 al *Deciziei Curții Constituționale nr. 88/2014* statuează:

"De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că dificultățile de ordin organizatoric ale autorităților cu competențe în implementarea măsurilor privind retrocedările sunt consecința modificărilor repetate pe cale legislativă ale mecanismului de restituire".

¹ Considerentul nr. 29 din *Decizia nr. 88/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România* enumeră, cu titlu exemplificativ, principalele acte normative adoptate în materia restituirii bunurilor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist:

"- *Legea fondului funciar nr. 18/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 37 din 20 februarie 1991 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 5 ianuarie 1998), cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 12 ianuarie 2000, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 10 iunie 1999 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 1 septembrie 2005);*

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 4 iulie 2000 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 1 septembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 14 februarie 2001 (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 4 aprilie 2005 și în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, cu modificările și completările ulterioare".*

De asemenea, constatăm că prorogarea repetată a termenului în scopul îndeplinirii unor sarcini administrative nu este dezirabilă în această materie, astfel cum reiese și din considerentul nr. 28 al *Deciziei Curții Constituționale nr. 44/2017*², care statuează:

”Așadar, dacă față de momentul adoptării Legii nr. 165/2013 și al analizării ei, în 2014, de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea pronunțată în Cauza Preda și alții împotriva României, respectiv de Curtea Constituțională (prin Decizia nr. 684/2014, precitată), durata inițială a termenului administrativ prevăzut de art. 11 alin. (1) din legea criticată a fost acceptată prin raportare la certitudinea (cel puțin legală, din acel moment) epuizării lui la data de 1 ianuarie 2016, Curtea constată că aceleași considerente nu mai pot fi valabile și în actualul context normativ al prorogării (ulterioare anului 2014) succesive a termenului, mai întâi până la 1 ianuarie 2017, apoi până la 1 ianuarie 2018”.

Ca atare, subliniem faptul că prorogarea termenului de depunere a cererilor de constituire și/sau reconstituire a dreptului de proprietate privată de la 120 de zile de la data intrării în vigoare a *Legii nr. 231/2018*, la 1 an de zile, nu se înscrie în logica principiilor de elaborare a *Legii nr. 165/2013*, lege-cadru în materia sistemului de restituire a proprietăților în România. Astfel, dispoziția în cauză ar urma să deroge de la recomandările CEDO referitoare la instituirea unui mecanism eficient pentru soluționarea cererilor de retrocedare – aspect care poate genera instabilitate legislativă din perspectiva ineficienței măsurilor reparatorii.

Totodată, considerentul nr. 26 al *Deciziei Curții Constituționale nr. 210/2014* referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în redactarea anterioară modificării acestor prevederi prin *Legea nr. 368/2013* pentru modificarea și completarea *Legii nr. 165/2013* statuează:

”Or, examinând evoluția cadrului legal în materia procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, Curtea observă că modificările

² referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 7 alin. (1) și ale art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

legislative care s-au succedat au generat mai mult decât "divergențe de interpretare a textelor legale", ci chiar regimuri juridice diferite aplicabile unor situații identice. Abrogarea dispozițiilor legale care constituiau temeiul juridic al stabilirii dreptului persoanelor îndreptățite la măsuri reparatorii prin compensarea bunului preluat abuziv cu alte bunuri oferite în echivalent pentru un interval de 7 luni, perioadă în care titularii dreptului au fost obligați să accepte măsura reparatorie a compensării prin puncte, ca unică posibilitate de valorificare a dreptului lor, urmată de reinstaurarea acestui drept în forma prevăzută de legea anterioară, demonstrează caracterul arbitrar și imprevizibil al normelor adoptate de legiuitor. Succesiunea în timp a dispozițiilor legale este de natură să genereze instabilitatea raporturilor juridice reglementate de Legea nr.165/2013, lipsa de coerență și de previzibilitate a normelor adoptate în materia măsurilor reparatorii prin echivalent afectând în mod grav principiul securității raporturilor juridice, expresie a principiilor constituționale privind statul de drept și obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală".

2. Considerăm că prorogarea termenului prevăzut de *Legea nr.231/2018*, în lipsa unei argumentări pertinente în cadrul instrumentului de prezentare și motivare, numai în scopul depășirii unor obstacole de ordin administrativ, poate conduce la apariția unor vicii de neconstituționalitate în raport cu prevederile art. 44 din *Constituția României, republicată*, care garantează dreptul de proprietate privată.

3. Subliniem, totodată, faptul că prorogarea propusă a rămas fără obiect din moment ce termenul de 120 de zile de la data intrării în vigoare a legii³ a expirat. Ca atare, considerăm că inițiatorii propunerii legislative ar fi trebuit să califice intenția de reglementare nu prin raportare la prelungirea termenului, astfel cum reiese din *Expunerea de motive*, ci prin raportare la instituirea unui nou termen.

4. De asemenea, precizăm faptul că *Expunerea de motive* nu a fost elaborată cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 31 din *Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*,

³ Legea nr. 231/2018 a fost publicată în data de 6 august, iar intrarea în vigoare a avut loc la 3 zile de la această dată, respectiv 9 august.

republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere că nu conține: informații concludente referitoare la cerințele ce reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare; principiile de bază și scopul reglementărilor propuse, cu evidențierea elementelor noi, concluziile studiilor, lucrărilor de cercetare, evaluări statistice; referirile la documente de politici publice sau la actul normativ pentru a căror implementare este adoptat respectivul proiect; impactul socioeconomic; impactul juridic.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

The image shows the official seal of the Government of Romania, which is circular and contains the coat of arms of Romania. Overlaid on the seal is a handwritten signature in black ink.

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului